

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
ТА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ
(ЕНК)
В ІНСТИТУТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

1. Загальні положення

1.1. «Положення про організацію дистанційного навчання та використання електронних навчальних курсів (ЕНК) в Інституті післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка» (далі – Положення) визначає систему організаційних та навчально-методичних заходів для реалізації дистанційного навчання за програмами підвищення кваліфікації педагогічних і керівних кадрів системи освіти.

1.2. Це положення розроблене з урахуванням вимог чинних нормативних документів, а саме:

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. №466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.11.2000 р. №538 «Про затвердження Положення про республіканський (АР Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 31.07.2009 р. №712 «Про внесення змін до Положення про республіканський (АР Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти»;
- Програма розвитку Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка на 2011-2015 роки, схвалена рішенням Вченої ради ІППО, протокол №1 від 16.12.2010 року.

- Концепція інформатизації Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка на 2013-2015 роки;
- Наказ Київського університету імені Бориса Грінченка від «...»...2014 р. «Про затвердження Положення про дистанційне навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка»;

1.3. Метою дистанційного навчання є створення умов для удосконалення професійних та фахових знань, умінь і навичок слухачів за місцем їх проживання або тимчасового перебування з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

1.4. Завданнями дистанційного навчання є:

- розширення можливостей доступу педагогічних працівників до якісної освіти засобами дистанційного навчання;
- забезпечення індивідуалізації навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей кожного слухача;
- створення додаткових можливостей для спілкування науково-педагогічних та педагогічних працівників зі слухачами та слухачів між собою в процесі активного творчого засвоєння програми навчання.

1.5. Дистанційне навчання може бути реалізоване шляхом упровадження:

- дистанційної форми навчання як окремої форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- технологій дистанційного навчання у процесі організації та забезпечення інших форм розвитку професійної компетентності освітян.

1.6. Навчання за дистанційною формою здійснюється за:

- державним замовленням;
- договорами з юридичними та фізичними особами.

1.7. Додатковими вимогами до слухачів, які навчаються за дистанційною формою, є:

- будь-який девайс з доступом до мережі Інтернет;
- І-й рівень стандарту ІКТ-компетенції педагога (початковий рівень володіння ІКТ);

2. Визначення та термінологія

2.1. У Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Дистанційна форма навчання – форма навчання, рівноцінна заочній, що реалізується в умовах віддаленості слухача і викладача на основі використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

Дистанційне навчання – індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі актуальних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Основні риси дистанційного навчання:

- гнучкість – територіальна, часова, змістовна;
- визначальна роль самостійної роботи слухачів;
- інтерактивність взаємодії між суб'єктами навчального процесу.

Технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, які надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання. Технології дистанційного навчання впроваджуються з метою:

- розроблення дистанційних курсів;
- організації дистанційного навчання.

Основні технології дистанційного навчання:

- *кейс-технологія* – заснована на використанні комплектів (кейсів) текстових, аудіо-візуальних та мультимедійних навчально-методичних матеріалів, їх розсиланні для самостійного вивчення слухачами з можливістю отримання консультацій викладачів (тьюторів);
- *ТВ-технологія* – базується на використанні систем телебачення для доставки навчально-методичних матеріалів з можливістю отримання консультацій викладачів (тьюторів);
- *мережева технологія* – передбачає використання мереж телекомунікацій для забезпечення слухачів навчально-методичними матеріалами та інтерактивної взаємодії між суб'єктами навчання в синхронному та асинхронному режимах.

Електронний навчальний курс (ЕНК) – це комплекс навчально-методичних матеріалів, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням дистанційних технологій.

Синхронний режим ДН – взаємодія між учасниками ДН дистанційного навчання, під час якої всі суб'єкти одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного

навчання (чат, аудіо-, відео конференції, форум, соціальні мережі тощо).

Навчально-методичний комплекс (веб-ресурс) включає:

- програму освітньої діяльності курсів підвищення фахової кваліфікації педагогічних працівників;
- електронний навчальний посібник;
- додаткові навчально-методичні матеріали на паперових та електронних носіях.

Учасники навчального процесу:

- *слухачі* – педагогічні працівники закладів освіти, які виявили бажання навчатися за дистанційною формою для підвищення кваліфікації;
- *науково-педагогічні та педагогічні працівники*, які забезпечують навчальний процес у межах своїх функціональних обов'язків;
- *тьютор* – куратор групи слухачів, який здійснює підтримку та методичний супровід навчального процесу.
- *працівники центру інформаційних технологій*, які здійснюють організаційну, адміністративну та технологічну підтримку процесу дистанційного навчання.

3. Організація навчального процесу за дистанційною формою

3.1. Для організації навчання за дистанційною формою в ІІПО Київського університету імені Бориса Грінченка функціонує науково-методичний центр інформаційних технологій, що здійснює організаційну, консультативну, науково-методичну підтримку навчального процесу.

3.2. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників за дистанційною формою навчання здійснюється за затвердженими навчальними програмами та планами відповідно до положень про:

- організацію курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників у Інституті післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;
- навчальні плани, навчально-тематичні плани та програми освітньої діяльності курсів підвищення кваліфікації педагогічних, управлінських і методичних кадрів.

3.3. Термін навчання за дистанційною формою триває не більше 4 місяців та встановлюється відповідно до індивідуального плану роботи слухача.

3.4. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників за дистанційною формою навчання здійснюється в три етапи:

I етап (очний) – організаційно-настановча сесія (1 день);

II етап (дистанційний) – самостійна робота слухача;

III етап (очний) – заключна сесія (1 день).

3.5. Під час організаційно-настановчої сесії здійснюється:

- реєстрація слухачів та зарахування їх до навчальної групи;
- вхідне діагностування;
- проведення навчальних занять.

3.6. Під час заключної сесії проводиться:

- підсумковий контроль навчальних досягнень слухачів;
- конференція з обміну досвідом роботи.

3.7. На дистанційному етапі слухачі:

- працюють з ЕНК;
- працюють з науковою та навчально-методичною літературою, електронними навчальними посібниками відповідно до обраних програм навчання;
- виконують практичні завдання та поточне тестування;
- створюють електронне порт фоліо вчителя (педагога);
- беруть участь у тематичних форумах;
- спілкуються і консультуються з викладачами та тьютором у синхронному й асинхронному режимах;
- захищають випускні роботи та публікують її у власному портфолію педагога.

Випускна робота – це практичний результат підвищення фахової кваліфікації слухача, що виконувався самостійно під керівництвом науково-педагогічних та педагогічних працівників відповідного профілю.

3.8. Навчальний процес здійснюється у таких формах: навчальні заняття, консультації, обмін досвідом роботи, самостійна робота та контрольні заходи.

3.9. Зазначені вище форми навчання реалізуються з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій (Інтернет, електронна пошта, чат, форум, вебінар, відеоконференція, конференція, аудіоконференція тощо).

3.10. Контрольні заходи включають вхідний, поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень слухачів.

3.11. ДН здійснюється на основі мережевих технологій на базі модульного динамічного об'єктно орієнтованого середовища для навчання Moodle (Open Source-проект, за ліцензією GNU GPL).

3.12. Доступ до ЕНК персоніфікований. Логін та пароль доступу слухачі та науково-педагогічні працівники отримують у адміністратора системи ДН.

4. Учасники навчального процесу

4.1. Слухачі:

- користуються фондами бібліотеки, комп'ютерною технікою та науково-методичними ресурсами кафедр та центрів Інституту;
- беруть участь у роботі конференцій, навчальних семінарів, інших методичних заходів, що проводяться інститутом.

Слухачам, які виконали навчальний план та захистили випускну роботу, видається свідоцтво державного зразка.

4.2. Науково-педагогічні, педагогічні працівники:

- виконують функції викладачів, консультантів, кураторів навчальних груп (тьюторів);
- забезпечують дидактичне та методичне наповнення ЕНК.

4.3. Тьютори:

- здійснюють методичний супровід навчального процесу;
- контролюють виконання індивідуальної програми слухачем;
- співпрацюють із науково-методичними працівниками НМЦ інформаційних технологій;

- удосконалюють навички впровадження технологій дистанційного навчання.

4.4. Працівники НМЦ інформаційних технологій:

- здійснюють підготовку (навчають, консультують) науково-педагогічних та педагогічних працівників інституту, методистів районних науково-методичних центрів, які координують роботу з підвищення кваліфікації освітян за дистанційною формою навчання, до впровадження технологій дистанційного навчання;
- виконують структурування й адаптування до Інтернет-середовища;
- комплектують групи слухачів згідно поданих замовлень;
- адмініструють систему дистанційного навчання ІППО КУ імені Бориса Грінченка (складають списки викладачів і слухачів, формують групи, наповнюють інформаційними, навчальними та методичними матеріалами);
- навчають та консультують слухачів дистанційних курсів;
- здійснюють технічну й технологічну підтримку процесу дистанційного навчання;
- проводять настановні заняття зі слухачами;

4.5. Працівники навчального відділу Інституту:

- координують діяльність тьюторів, викладачів кафедр, методистів РНМЦ;
- аналізують та узагальнюють результати навчання слухачів за дистанційною формою;
- проводять моніторинг якості підвищення фахової кваліфікації слухачів.

4.6. Працівники кафедр Інституту:

- Формують банк ЕНК для наповнення програм освітньої діяльності курсів підвищення кваліфікації.

5. Забезпечення процесу дистанційного навчання

5.1. Науково-методичне забезпечення включає:

- методичні рекомендації щодо впровадження технологій дистанційного навчання;
- критерії, форми, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

- змістовне, дидактичне та методичне наповнення навчально-методичних комплексів з кожного напрямку підвищення кваліфікації передбачає наявність:
  - навчальних програм, навчально-тематичних планів, розкладів навчальних занять для очних етапів навчання;
  - методичних рекомендацій щодо організації самостійної роботи слухачів, використання веб-ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей тестування тощо;
  - електронних бібліотек та Інститутційного репозиторію;
  - практичних завдань із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
  - пакетів тестових завдань;
  - інших ресурсів навчального призначення.

5.2. Кадрове забезпечення:

- педагогічні, науково-педагогічні працівники, які виконують функції викладачів, консультантів, кураторів навчальних груп (тьюторів), авторів дидактичного та методичного наповнення навчально-методичних комплексів;
- тьютори, які беруть участь в організації навчального процесу, взаємодії між викладачами та слухачами у синхронному та асинхронному режимах;
- працівники НМЦ інформаційних технологій, які здійснюють організаційну, адміністративну, навчально-методичну, технічну, технологічну підтримку процесу дистанційного навчання.

5.3. Системотехнічне забезпечення включає:

- апаратне забезпечення (сервери, робочі станції, мережне обладнання тощо);
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення, яке має бути ліцензованим або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами (GNU GPL).

6. Якість дистанційного навчання

6.1. Якість дистанційного навчання забезпечується:

- використанням ліцензованого програмного забезпечення, в тому числі програмного забезпечення спеціального призначення для організації та підтримки дистанційного навчання, що відповідає рекомендованим міжнародним стандартам;

- експертизою та сертифікацією ЕНК або програм освітньої діяльності фахової кваліфікації педагогічних працівників за дистанційною формою навчання;
- рівнем організації та узгодженості діяльності всіх підрозділів, що забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання;
- рівнем науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу;
- системною педагогічною діагностикою та моніторингом якості дистанційного навчання;
- здійсненням контрольних заходів для виявлення рівня набутих слухачем знань, умінь, навичок та проектування змісту навчання;
- професійним розвитком науково-педагогічного, педагогічного та адміністративно-управлінського персоналу, який забезпечує підвищення кваліфікації освітян за дистанційною формою навчання.

7. Сертифікація ЕНК

- 7.1.** Сертифікація ЕНК — це визначення відповідності ЕНК затвердженим вимогам та можливості використання у навчальному процесі.
- 7.2.** Сертифікований ЕНК має право на використання на всіх етапах навчального процесу, в тому числі на етапі підсумкової атестації. Термін дії сертифікату складає 4 роки.
- 7.3.** Протягом терміну дії сертифікату ЕНК визнається навчально-методичною працею аналогічно друкованим навчально-методичним роботам.
- 7.4.** Змістово-наукова експертиза ЕНК — це аналіз науковості матеріалів курсу, відповідності змісту державним стандартам підвищення кваліфікації педагогічних працівників, цілям і завданням курсу, оцінка актуальності змісту, новизни матеріалу, його завершеності і логічної узгодженості.
- 7.5.** Структурно-функціональна експертиза ЕНК — це аналіз виконання загальносистемних вимог до ЕНК: наявності обов'язкових складових (Додаток 4) та визначення відповідності кожної складової затвердженим вимогам.
- 7.6.** Методична експертиза ЕНК — це оцінювання методичних аспектів організації ЕНК, педагогічно-психологічних засад організації навчальної діяльності слухачів, їх взаємодії, організації системи контролю.

8. Порядок сертифікації ЕНК

- 8.1.** Сертифікація ЕНК здійснюється послідовно: Методичною комісією кафедри, яка відповідає за зміст курсу та спеціально створеною Комісією по сертифікації ЕНК(із числа членів Вченої ради ІППО). Рішення щодо сертифікації ЕНК затверджується Вченою радою Інституту.
- 8.2.** Кожна кафедра Інституту створює власну методичну комісію по сертифікації ЕНК.
- 8.3.** Комісія по сертифікації ЕНК очолюється завідувачем кафедри, на базі якої діятиме, склад комісії затверджується відповідним розпорядженням директора Інституту за поданням секретаря Вченої ради Інституту.
- 8.4.** Методична комісія по спеціальності, відповідальна за підготовку слухачів відповідного напрямку (спеціальності), проводить змістовно-наукову експертизу ЕНК. Для її проведення голова комісії призначає експерта (з числа викладачів кафедри). Експерт надає висновок за формою, визначеною додатком 1. Висновки експерта по змістовному наповненні курсу розглядаються та затверджуються Методичною комісією по спеціальності.
- 8.5.** Структурно-функціональну та методичну експертизу проводить експерт, який призначається за рішенням Комісії по сертифікації ЕНК. Експерт надає висновок за формою, визначеною додатком 2.
- 8.6.** Комісія приймає ЕНК для сертифікації за умови, що висновки експертів носять позитивний характер.
- 8.7.** Рішення комісії щодо сертифікації ЕНК затверджується Вченою радою ІППО, після чого автору (авторам) курсу видається сертифікат за формою, визначеною додатком 3.
- 8.8.** Після отримання сертифікату, автор курсу відзначає його номер та дату видачі на головній сторінці курсу.
- 8.9.** Надання доступу експертам до курсу, який сертифікується, та ведення реєстру курсів, яким надано сертифікат, забезпечує адміністратор системи дистанційного навчання ІППО.